

ผู้บริหารมืออาชีพและการจัดการความรู้เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา*

Professional management and management of educational administration knowledge

เชิดพงษ์ งอกनावัง

Cherdpong Ngorknavung

เอกราช โขษิตพิมานเวช

Ekkarat Kositpimanwet

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

E-mail: ncherdpong2@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้เป็นการนำเสนอเนื้อหา เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการเป็นผู้บริหารมืออาชีพและการจัดการความรู้เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกลไกและเป็นคุณสมบัติที่สำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะต้องมี เพื่อให้ครบองค์ประกอบและเหมาะสมทุกประการพร้อมสำหรับการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ที่จะพัฒนาทิศทางการศึกษาก้าวไปข้างหน้าอย่างเป็นระบบ โดยมีองค์ประกอบดังนี้ 1) คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ 2) การจัดการความรู้ในการบริหารการศึกษา 3) แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ 4) บทบาทหน้าที่ของนักบริหารมืออาชีพ 5) ลักษณะเด่นของผู้บริหารมืออาชีพ 6) ผู้บริหารทางการศึกษามาตรฐานวิชาชีพตามที่คุรุสภากำหนด และองค์ประกอบดังกล่าวจะสามารถนำไปสู่การเป็นผู้บริหารที่มีความเป็นมืออาชีพ

คำสำคัญ: ผู้บริหารมืออาชีพ, การจัดการความรู้เกี่ยวกับการบริหาร, การบริหารการศึกษา

* Received 5 October 2022; Revised 9 October 2022; Accepted 18 October 2022

ABSTRACT

This academic article presents the content. To study the components of professional management and knowledge management related to educational administration. This is a mechanism and is an extremely important feature that educational institution administrators should have. In order to complete and fit all elements, ready to be a professional executive. to develop the direction of education moving forward in a systematic way The components are as follows: 1) professional executive characteristics 2) knowledge management in educational administration 3) concept of professional executive characteristics 4) roles and duties of professional executives 5) outstanding characteristics of professional executives Occupation 6) Educational administrators with professional standards as prescribed by the Teachers Council And such elements can lead to professional management.

Keywords: Professional management, Management knowledge management, Education administration

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดไว้ในหมวดสิทธิและเสรีภาพในการศึกษาของปวงชนชาวไทยไว้ในมาตรา 54 ว่า “บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย มาตรา 75-87 บัญญัติไว้ว่ารัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุน ให้มีการดำเนินการตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาตรา 83 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ โดยสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรม โดยอาศัยกลไกตลาดและสนับสนุนให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน สนับสนุนให้มีการใช้ หลักคุณธรรม จริยธรรมและหลักธรรมาภิบาลควบคู่

กับการประกอบกิจกรรมอย่างเป็นธรรมรวม ทั้งส่งเสริมและสนับสนุน การพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย (เอกราช โฆษิตพิมานเวช, 2560 : 1)

ปัจจุบันโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศไทยมีการเชื่อมโยงเครือข่ายกับเศรษฐกิจและสังคมโลกมากขึ้นจึงทำให้มีการผันผวนตามปัจจัยภายนอก จุดอ่อนสำคัญคือโครงสร้างประชากรสูงอายุมากขึ้น เกิดการขาดแคลนแรงงานในกลุ่มทักษะฝีมือสูง และกลุ่มทักษะฝีมือระดับต่าง ๆ และที่ผ่านมาประเทศไทยอยู่ในช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองหลายต่อหลายครั้ง ประสบกับสภาวะเสื่อมถอยของประเทศไปเรื่อย ๆ ทำให้ฐานการผลิตทางการเกษตร อุตสาหกรรม และการบริการมีผลิตภาพการผลิตโดยรวมต่ำลง โดยที่การใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการเพิ่มมูลค่ายังมีน้อย อีกทั้งความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการแข่งขันระหว่างคนกับเทคโนโลยี นั่นคือ การใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรเข้ามาแทนที่แรงงานมนุษย์โดยเฉพาะแรงงานที่ใช้ทักษะการทำซ้ำเป็นประจำจะถูกแทนที่ด้วยเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย เช่น หุ่นยนต์ คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ 3 มิติ และระบบอุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงกับอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่ามนุษย์ และมีต้นทุนถูกกว่า สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคม ทำให้เกิดธุรกิจรูปแบบใหม่ และกระทบต่อคุณภาพของประเทศในเกือบทุกด้านที่สำคัญได้แก่ คุณภาพคน คุณภาพการศึกษา คุณภาพบริการสาธารณะและบริการสาธารณสุข หากไม่รีบดำเนินการพัฒนาหรือปฏิรูปประเทศอย่างเร่งด่วน อาจส่งผลให้ประเทศไทยจัดอยู่ในโลกที่สามได้ในไม่ช้า ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งพระราชทานไว้ว่า "เราจำต้องก้าวไปข้างหน้าเสมอ เราต้องไม่ถอยหลังเป็นอันขาด แม้ว่าหยุดอยู่กับที่ก็ได้ เพราะการหยุดก็เสมอด้วยการถอยหลัง"

ไทยแลนด์ 4.0 จึงเป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายของรัฐบาลภายใต้การนำของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ต้องการเปลี่ยนเศรษฐกิจแบบเดิม ๆ ไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์แบบ"ทำน้อย ได้มาก" เพื่อที่จะนำพาประเทศไทยไปสู่ประเทศในโลกรุ่นหนึ่งภายในปี พ.ศ. 2579 ได้อย่างมั่นคง มั่นคง และยั่งยืน โดยมีการกิจสำคัญในการขับเคลื่อนปฏิรูป

ประเทศในด้านต่าง ๆ เพื่อแก้ไขจัดระบบ และสร้างแนวทางการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า เพื่อสามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามแบบใหม่ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และรุนแรงในศตวรรษที่ 21 ได้ ซึ่งโมเดลนี้จะสำเร็จได้ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากหลายๆ ฝ่าย หรือเรียกว่า การสานพลังประชารัฐ ประกอบด้วยภาคเอกชน ภาคการเงินการธนาคาร ภาคประชาชน ภาคสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัย และสถาบันวิจัยต่าง ๆ ร่วมกันระดมความคิดผนึกกำลังกันขับเคลื่อนประเทศให้ก้าวไปสู่เศรษฐกิจและสังคมไทยที่มีการพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืน เพื่อสร้างคนไทยในอนาคตให้มีศักยภาพในการร่วมกันพัฒนาประเทศ สามารถปรับตัวรองรับบริบทการพัฒนาในอนาคต มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีทักษะในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มีจิตสำนึกวัฒนธรรมที่ดีงาม รู้คุณค่าความเป็นไทย และมีความรับผิดชอบ เป็นรากฐานที่มั่นคงของชุมชน สังคม รักชาติและสถาบันพระมหากษัตริย์

จากที่กล่าวมาข้างต้น การที่จะยกระดับคุณภาพของคนไทยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าว และทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 จำเป็นต้องอาศัยการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปประเทศและพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะตามที่สังคมต้องการเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2557)

ผู้บริหารมืออาชีพและการจัดการความรู้เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

ผู้บริหาร คือผู้นำหรือหัวหน้าคนในองค์กร ไม่ว่าจะหน่วยงาน สถานศึกษา และคำว่าผู้บริหารนี้มีผู้ให้คำนิยามไว้หลายนัย ดังนี้

กิติ ตยัคคานนท์ (2532 : 18) ให้ความหมายไว้ว่า ผู้บริหาร นักบริหาร ผู้นำหรือหัวหน้า หมายถึงบุคคล ที่มีความสามารถในการปกครอง บังคับบัญชา ได้รับการแต่งตั้ง ยกย่องหรือมอบหมายให้เป็นหัวหน้า เป็นผู้ตัดสินใจแทนกลุ่ม และเป็นผู้ดำเนินการดำเนินงานให้กลุ่มคนที่มาอยู่รวมกันรวมกัน ร่วมกันทำงานให้สำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์

ธีระ รุญเจริญ (2550 : 1) ให้ความหมายไว้ว่า ผู้บริหาร (ผู้บริหารสถานศึกษา) เป็นบุคลากรหลักที่สำคัญของสถานศึกษาและเป็นผู้นำวิชาชีพ

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2540 ก : 10) ให้ความหมายของผู้บริหารว่า หมายถึง ผู้ที่มุ่งในการปฏิบัติภารกิจขององค์กรให้สำเร็จ

พระราชธรรมวาที (มปป. : 15) ให้ความหมายผู้บริหารไว้ว่า คำว่า บริหารมาจากคำว่า ปริ บวก ทาระ ปริ แปลว่ารอบ ทาระ แปลว่า นำไป บริหาร หรือ บริหาร แปลว่า นำไปรอบ หมายถึงผู้นำบุคคล หรือนำกลุ่มคน นำหน่วยงานให้ไปรอบและไปรอดจึง จะได้ชื่อว่า ผู้นำหรือผู้บริหาร

นิรนาม (ออนไลน์ : 2559) ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าหรือผู้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่กฎหมายกำหนด และผู้บริหารยังแบ่งออก เป็น 3 ระดับ ได้แก่

- 1.ผู้บริหารระดับสูง หมายถึง ผู้ริเริ่มต่อตั้งองค์กร หรือประธานกรรมการไปจนถึงกรรมการผู้จัดการ ซึ่งมีหน้าที่กำหนดวัตถุประสงค์ นโยบายและกลยุทธ์ เป็นผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับทิศทางการดำเนินงานโดยรวมขององค์กร

- 2.ผู้บริหารระดับกลาง หมายถึง ผู้อำนวยการ หัวหน้าศูนย์ ผู้จัดการแผนกหรือหัวหน้าสายงาน มีหน้าที่ดำเนินงานตามนโยบายและแผนงานที่ได้กำหนดไว้ รวมถึงการประสานงานระหว่างผู้บริหารระดับสูง เพื่อกำหนดนโยบายให้ผู้จัดการระดับล่าง ได้นำแผนงานไปปฏิบัติ

- 3.ผู้บริหารระดับล่าง หมายถึงหัวหน้าแผนกหรือหัวหน้าคนงาน มีหน้าที่ทำตามนโยบายที่ผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารระดับกลางกำหนดไว้ รวมทั้งการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้กับทีม สร้างแรงจูงใจและสามารถรับผิดชอบผู้ที่อยู่ในแผนกของตนได้

สรุปความหมาย “ผู้บริหาร” หรือ “นักบริหาร” หมายถึง ผู้ได้รับแต่งตั้ง หรือได้รับเลือกตั้งให้เป็นผู้นำ หรือหัวหน้าในการปกครองบังคับบัญชา หรือบริหารงานในหน่วยงานหรือองค์กรเพื่อให้สำเร็จหรือบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้โดยอาศัยบุคคลอื่นช่วยทำ

คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ

คุณลักษณะของผู้บริหารหรือนักบริหารมืออาชีพนั้น มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2546 : 126) ให้ความหมายไว้ว่า ผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึงผู้บริหารที่สามารถพิสูจน์ตนเองได้ว่าเป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถ และประสบการณ์ มีความชำนาญงาน และมีประสิทธิภาพ

สุบรรณ พงษ์จันโอ (2556 : 22) ให้ความหมายไว้ว่า ผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึงผู้บริหารที่เป็นสัจบุรุษ นำเอาหลักสัจปุริสธรรม 7 มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ ทั้งด้านบริหารตนเอง บริหารทีมงาน บริหารงานให้เป็นไป ตามแผนงาน โครงการ เวลาที่วางไว้ บริหารชุมชน บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเราด้วยความยึดมั่นในธรรม ไม่ประมาท มีสัมมาทิฐิ มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ กล้าเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่ดีขึ้น

พรพิมล นิยมพันธุ์ (2550 : 14) ให้ความหมายไว้ว่า ผู้บริหารมืออาชีพนั้น หมายถึงผู้บริหารที่มีการใช้หลักวิชาประยุกต์กับความสามารถมีการใช้ศิลปะหรือยุทธศิลป์ควบคู่กับยุทธศาสตร์หรือหลักการต่าง ๆ ในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบาย

ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2546: 127-136) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะที่จำเป็นของผู้บริหารมืออาชีพว่าควรประกอบด้วย

1. เป็นนักบุกเบิก (Pioneer) ผู้บริหารมืออาชีพควรมีจิตใจที่ชอบค้นหาสิ่งใหม่ๆ เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานให้ดียิ่ง ขึ้น เช่น ใช้เทคนิคการบริหารงานรูปแบบใหม่
2. มีวิสัยทัศน์ (Vision) ในการบริหารงาน ผู้บริหารมืออาชีพต้องมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทิศทางการดำเนินงานขององค์กรให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่แปรเปลี่ยน โดยต้องยอมรับความเป็นจริงและปรับตัวเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้มากขึ้น
3. มีความทันสมัย (Modern) ก้าวทันโลก ทันเหตุการณ์ และต้องก้าวทันคู่แข่งโดยเฉพะอย่างยิ่ง ในด้านเทคโนโลยี ผู้บริหารมืออาชีพจะต้องพร้อมที่จะนำ

เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านการบริหารจัดการ ทั้งนี้เพื่อจะได้เพิ่มความสามารถในการแข่งขันกับผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น

4. มีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้บริหารมืออาชีพควรคำนึงถึงผลประโยชน์ระยะยาวขององค์กรโดยให้ความสำคัญแก่การวิจัยและพัฒนาเพื่อปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการทำงานให้แก่องค์กร ผู้บริหารมืออาชีพจะต้องตระหนักอยู่เสมอว่าการพัฒนาเป็นหัวใจขององค์กรที่เป็นภารกิจสำคัญ ซึ่งผู้บริหารต้องกระทำอย่าง

5. เป็นนักรู้ (Determined Fighter) เพราะโลกในยุคไร้พรมแดน แม้จะมีการพึ่งพาอาศัยกัน แต่ก็มีการแข่งขันต่อสู้ในเชิงเศรษฐกิจควบคู่กันไปด้วย ทำให้ผู้บริหารมืออาชีพจะต้องมีความพร้อมที่จะแข่งขันกับนานาชาติในระดับโลกทุกรูปแบบโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใด ๆ แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกิดขึ้น ก็พร้อมจะเผชิญกับความไม่แน่นอนที่อาจส่งผลกระทบต่อองค์กรทั้งในมุมบวกและมุมลบโดยผู้บริหารจะต้องสามารถปรับตัวและแก้ไขสถานการณ์ที่เลวร้ายให้กลายเป็นดี

6. เป็นนักประสาน (Coordination) ผู้บริหารมืออาชีพจะต้องสามารถประสานทุกฝ่ายเข้าหากันเพื่อจะได้ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีบทบาทร่วมกับภาครัฐในการประสานประโยชน์ของส่วนรวมร่วมกัน เพื่อจะได้ขจัดปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของประเทศไทยโดยรวม

7. มีจรรยาบรรณและจริยธรรม (Ethics) ผู้บริหารมืออาชีพควรมีความรับผิดชอบในวิชาชีพและมีจริยธรรมและคุณธรรมสำหรับเป็นกรอบแนวคิด ในทางปฏิบัติ ผู้บริหารควรประพฤติและปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม เพื่อสร้างศรัทธาโดยการยึดมั่นในธรรมมะ ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ในทางกฎหมายหรืออัตตาของตนเอง

กุสุมา ยี่งู (2553 : 86) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพที่พึงประสงค์ในพระศนะของครูโรงเรียนชุมชนบางไผ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต 2 คือความเป็นผู้นำ การมีทักษะในการบริหาร การมีวิสัยทัศน์ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สำหรับข้อเสนอแนะที่ผู้บริหารมืออาชีพควรมีคือ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้านวิชาชีพ

การเป็นผู้นำที่สร้างสรรค์ สร้างโอกาสการพัฒนาได้ทุกเมื่อ แสวงหาข้อมูลข่าวสารสำหรับการพัฒนาตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับการพัฒนาบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพมีดังต่อไปนี้

1. Visions = เป็นผู้วิสัยทัศน์
2. Charisma = เป็นผู้มีเสน่ห์ มีแรงดึงดูด สร้างความเชื่อถือให้คนเกิดศรัทธา คล้อยตามได้
3. Integrity = มีความเป็นปึกแผ่น เหนียวแน่น
4. Self – Less = ทำอะไรไม่นึกถึงตนเอง แต่คำนึงถึงส่วนรวม
5. Courage = มีความกล้าหาญ
6. Uncompromising = ไม่ยอมอ่อนในบางเรื่อง
7. High – Around = ความมีมาตรฐานในตัวเอง มีความซื่อสัตย์ และมีความโปร่งใส
8. Listening = รู้จักฟัง
9. Fairness = มีความยุติธรรม เพียงธรรม
10. Sense of Time = ตรงต่อเวลา
11. Know Others Know Oneself = เข้าใจคนอื่น และเข้าใจตนเอง
12. Judgement = ยุติธรรม
13. Inspiring = มีความมุ่งมั่น
14. Faith = มีความเชื่อมั่น ศรัทธา
15. Institutional = ความเป็นองค์กร

สรุปคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ คือ ต้องเป็นบุคคลที่ทักษะรอบด้าน

กระบวนการเป็นผู้นำ ทักษะการคิด วิเคราะห์เป็นนักบุกเบิก มีวิสัยทัศน์ที่ยอดเยี่ยม เป็นนักพัฒนา มีความทันสมัยก้าวทันเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ มิติของสังคม แวดวงการศึกษา เป็นนักประสานงาน และที่สำคัญคุณลักษณะที่สำคัญที่ขาดไม่ได้คือ การมี

จรรยาบรรณและมีจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย เป็นกลางกับเพื่อนร่วมประกอบวิชาชีพ

บทบาทการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา

บทบาทการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา

1. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องแปรเปลี่ยนความทะเยอทะยานส่วนตัวสู่เป้าหมายที่ยิ่งใหญ่กว่า
2. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเชื่อว่า สถานศึกษาของตนจะมีผลอย่างใหญ่หลวงต่อชีวิตนักเรียนนักศึกษา
3. ผู้บริหารโรงเรียนประพฤติตนเป็นแบบอย่าง มีความอ่อนน้อม มีคุณธรรม เป็นนักฟังที่ดี
4. มุ่งพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างจริงจัง เอาใจใส่ สนับสนุน ปรับปรุงผลการเรียนการสอน
5. กล้าคิดใหม่ กล้าทำนอกกรอบเดิม ๆ และเมื่อมีการผิดพลาดก็ปรับปรุงแก้ไข โดยไม่ตำหนิผู้ใด
6. มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ จริ่งจ้ง ต่อเนื่อง สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา
7. สร้างผู้นำรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ โดยให้มีโอกาสส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากร
8. เป็นความหวังของชุมชนและสังคม โดยยึดหลักว่า ความร่วมมือช่วยเหลือ สนับสนุน ชุมชนและสังคมเป็นภารกิจหนึ่งของสถานศึกษา และสามารถโน้มน้าวให้ชุมชนและสังคมมาร่วมมือกับสถานศึกษาด้วย
9. มองโลกในแง่ดีและมีความหวังเสมอ มองการเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องท้าทายความสามารถ
10. ตั้งมาตรฐานการทำงานที่ไม่ให้ต่ำกว่าเดิม กระทำอย่างมั่นคง ไม่ท้อแท้ ท้อถอย

สรุป บทบาทของการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารจะต้องมีความทะเยอทะยาน ตั้งเป้าหมายที่ยิ่งใหญ่ ตั้งมาตรฐานที่สูงไว้เสมอ เป็นผู้นำองค์กรที่มีความน่าเชื่อถือ สร้างความเชื่อมั่นให้กับองค์กร เอาใจใส่ สนับสนุนและพัฒนาการเรียนรู้ของ

นักเรียนอยากจริงจัง ปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมในจิตใจสามารถจบออกไปเป็นพลเมืองที่ดีและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมได้ในอนาคต

ลักษณะเด่นของผู้บริหารมืออาชีพ

ลักษณะเด่นของผู้บริหารมืออาชีพ ควรมีลักษณะเด่นดังต่อไปนี้

- มีความรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์
- มีการตัดสินใจที่ดี รวดเร็ว แม่นยำและถูกต้อง
- สามารถจับประเด็นได้รวดเร็ว ออกความเห็นได้ทันการณ์
- สามารถเลือกใช้คนได้เหมาะสมกับงาน
- ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและพร้อมที่จะปรับตัว
- มีระเบียบ ละเอียด รอบคอบ เคร่งครัดเรื่องเวลา
- ซื่อสัตย์ มีคุณธรรม ยึดมั่นในจรรยาวิชาชีพ

สรุป ลักษณะเด่นของผู้บริหารมืออาชีพ คือ ต้องเป็นผู้ที่มีความเท่าทันต่อสถานการณ์บ้านเมือง ก้าวทันยุคทันสมัยที่มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนตลอดเวลา ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ เป็นผู้มีระเบียบ มีวินัย ยอมรับและพร้อมที่จะปรับตัวกับทุกสถานการณ์ที่พบเจอ

ผู้บริหารมืออาชีพ คุณลักษณะที่จำเป็นอื่น ๆ

คุณลักษณะที่จำเป็นอื่น ๆ ของการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ มีดังต่อไปนี้

1. เป็นนักบุกเบิก (Pioneer)- ผู้บริหารมืออาชีพควรเป็นผู้มีจิตใจชอบค้นหาสิ่งใหม่ๆ เพราะเป็นสิ่งที่ท้าทาย เพื่อพิสูจน์ว่าทำได้หรือไม่แล้วทุ่มเทอย่างเต็มความสามารถ

2. เป็นนักต่อสู้ (Determined Fighter)- ยุคไร้พรมแดน แม้จะมีการพึ่งพากัน แต่ก็ต้องมีการแข่งขันต่อสู้ในเชิงเศรษฐกิจ ต้องสามารถปรับตัวแก้ไขสถานการณ์ได้ในทุกโอกาส

3. เป็นนักประสานงาน (Coordinator)

4. มีวิสัยทัศน์ (Vision) - สามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทิศทางการดำเนินงานขององค์กรให้เหมาะสม

5. มีความทันสมัย (Modern) - ทันโลกทันเหตุการณ์ ก้าวทันคู่แข่งชั้น โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยี

6. มีจรรยาบรรณและจริยธรรม (Ethics)

7. ให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนา (Research & Development)- ต้องตระหนักอยู่เสมอว่า การพัฒนาเป็นหัวใจขององค์กร เป็นภารกิจสำคัญ อย่างยิ่งของผู้บริหาร ต้องทำอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ จะต้องเป็นผู้บริหารที่กล้าตัดสินใจ ต้องมีข้อมูลที่เพียงพอในการตัดสินใจ เป็นคนสุขุม รอบคอบ และต้องเป็นผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ ไวต่อข้อมูล ผู้บริหารมืออาชีพต้องเป็นคนทันสมัย ไวต่อข้อมูล หรือการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ต้องติดตามข่าวสารต่าง ๆ อยู่เสมอ อีกทั้งยังต้องเป็นนักบุกเบิก นักวิจัย นักพัฒนา นักสู้ นักประสานงานและสำคัญที่สุดคือต้องมีมีจรรยาบรรณและจริยธรรมในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงาน

การจัดการความรู้ในการบริหารการศึกษา

การจัดการความรู้ในการบริหารการศึกษา มีผู้วิจัยได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2547 : 63) กล่าวว่า การจัดการความรู้ คือความรู้เกิดจากการประมวลสังเคราะห์ และจำแนกแยกแยะสารสนเทศ เพื่อนำไปสู่การตีความและทำความเข้าใจกับสารสนเทศ เหล่านั้นจนกลายเป็นความรู้ ซึ่งความรู้นี้ครอบคลุมทั้งส่วนของความรู้โดยนัย (Tacit Knowledge) ที่ซ่อนอยู่ในความคิดของพนักงาน และที่ฝังตัวอยู่ในองค์กรกับความรู้แจ้งชัด (Explicit Knowledge) ที่ปรากฏในเอกสารที่บันทึกหรือรายงานต่าง ๆ ขององค์กร การจัดการความรู้ทั้งสองประเภทนี้ ให้เป็นระบบระเบียบ เพื่อให้คนที่ต้องการเข้าถึงได้ง่าย และดึงออกมาใช้งานได้ โดยสะดวกการจัดการความรู้จะเกิดขึ้นในระดับทีมงาน หรือระดับกลุ่มในองค์กรที่ต้องการปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกแต่ละคน

วิจารณ์ พานิช (2548 : 63) กล่าวว่า การจัดการความรู้เป็นการเรียนรู้แบบใหม่ที่เรียนจากการปฏิบัติเป็นตัวนำ เป็นตัวเดินเรื่อง ไม่ใช่แค่เรียนจากครูหรือตำรา ตำรานั้นเป็นการเรียนรู้แบบเก่า ซึ่งเน้นเรียนรู้แบบเก่า และเน้นเรียนทฤษฎี ขณะที่การเรียนรู้ แบบ KM ก็เป็นทฤษฎีแต่ว่าเน้นที่การเรียนรู้แบบปฏิบัติ เพราะการปฏิบัติทำให้เกิดประสบการณ์ การจัดการ

ความรู้ไม่ใช่เรื่องของคนๆ เดียวเป็นเรื่องของคนหลายคนทำงานร่วมกัน เพราะฉะนั้นเวลาปฏิบัติแต่ละคนจะมีประสบการณ์ไม่เหมือนกัน เมื่อนำมาแลกเปลี่ยนกันแล้ว อาจเห็นส่วนที่เหมือนกัน ซึ่งจะเป็นการยืนยันว่าเข้าใจตรงกันเมื่อเอาแลกเปลี่ยนกันมาก ๆ จะทำให้ยกระดับความรู้ความเข้าใจขึ้นไปอีกจะเห็นว่าการจัดการความรู้เราจะเน้นที่การเรียนรู้จากการปฏิบัติ

บุญดี บุญญาภิจ และคนอื่น ๆ (2547: 3ก) กล่าวว่าการจัดการความรู้เป็นกระบวนการในการนำความรู้ที่มีอยู่ หรือเรียนรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร โดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การสร้าง รวบรวม แลกเปลี่ยน และใช้ความรู้ เป็นต้น

ศุภมนต์ ศุภกานต์ (2547: 28-29) กล่าวว่าการจัดการความรู้เป็นเรื่องของการที่องค์กรหนึ่งจะสกัดคุณค่าจากทรัพย์สินทางปัญญาของคนออกมาให้ประโยชน์อย่างสูงสุดได้อย่างไรจุดสำคัญสำหรับการริเริ่มเกี่ยวกับ KM คือ ความรู้ที่ถือว่ามีค่าสำหรับองค์กรมักจะเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ ทักษะและพฤติกรรมของบุคคลเป็นส่วนใหญ่

อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์ุ (2549 : ก) กล่าวว่า การจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะทำให้คนรู้จักหาความรู้ และนำความรู้มาใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ การจัดการความรู้จำเป็นต้องมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (Continuous Learning) อยู่ตลอดเวลา เพราะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจะทำให้เป็นคน ที่มีโลกทัศน์และวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล รู้ว่าควรทำอะไรไม่ควรทำอะไรในช่วงเวลาไหนรับรู้ถึงข้อดีข้อเสียจากการเลือกปฏิบัติในแนวทางใดทางหนึ่ง

สรุปได้ว่า การจัดการความรู้ Knowledge Management (KM) คือ

การรวบรวมความรู้สู่การปฏิบัติ ซึ่งเป็นความรู้ที่เกิดจาก การเรียนรู้ เจตคติในงาน ประสบการณ์การทำงาน และพฤติกรรมการทำงานของแต่ละบุคคล ซึ่งปฏิบัติงานเรื่องเดียวกันหรือคนละเรื่องแล้วประชุมหรือสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกันและกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เมื่อรวบรวมแล้วก็มีการนำความรู้ที่ได้มาสังเคราะห์ วิเคราะห์ (Analysis) หรือจัดระบบใหม่ เพื่อสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ ยอมรับข้อดีและจุดที่เป็นปัญหาของกันและกัน มีการจัดเก็บข้อสรุปทั้งหมดอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การยอมรับในกฎกติกาขององค์กรที่ทุกคน

ยอมรับ แล้วนำมาเผยแพร่ความรู้เพื่อให้เกิดการต่อยอดความรู้หรือสร้างประโยชน์จากความรู้ และนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและองค์กร

ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จในการบริหารอย่างมืออาชีพจำนวนมากพบว่า

ผู้บริหารเหล่านั้นจะมี

คุณลักษณะหรือคุณสมบัติที่โดดเด่นในเรื่องต่อไปนี้

ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จในการบริหารอย่างมืออาชีพจำนวนมากพบว่าผู้บริหารเหล่านั้นจะมีคุณลักษณะหรือคุณสมบัติที่โดดเด่นในเรื่องต่อไปนี้ คารมณฺ์ เพียรภายลฺขุน (2558)

1. มีบุคลิกภาพที่ดี (Personality) ผู้บริหารมืออาชีพต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี คนที่มีบุคลิกภาพดีคือ “คนที่มีจิตแจ่มใสกายสง่าวาจาดีหรือคนที่มีมาตต้องตาจาต้องใจภายในต้องเยี่ยม” “มาตติมิชัยไปกว่าครึ่ง”

2. มีความรู้ดี (Knowledge) นักบริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้มีความรู้ดี ผู้มีความรู้ดีจะเป็นผู้มีบารมีเป็นที่ยอมรับ มีคำกล่าวว่า “Knowledge is Power ความรู้คืออำนาจ” ผู้ที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารจะเป็นผู้ที่รู้กว้าง และรู้ลึก คือ know something in everything รู้บางสิ่งในทุกสิ่ง (ความรู้ทั่วไป ต้องรู้กว้างและรู้ไกล)

3. มีวิสัยทัศน์ (Vision) ผู้บริหารมืออาชีพ ต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล วิสัยทัศน์คือ สิ่งที่ยากเห็น ยากมีอยากเป็นในอนาคตหรือภาพความสำเร็จในอนาคตที่มีความเป็นไปได้ท้าทาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายและค่านิยมขององค์กรผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลต้องเป็นผู้ที่เรียนรู้มาก

4. มีมนุษยสัมพันธ์ (Humanrelationship) มีคำกล่าวว่า “นกไม่มีชนคนไม่มีเพื่อนชั้นที่สูงไม่ได้” นักบริหารมืออาชีพต้อง “อุ่มน้องประคองพี่กอดคอเพื่อนผู้ใหญ่ดึงผู้น้อยดัน คนเสมอกันพยุง” และ “จริงใจกับมิตร พิชิตใจมวลชน” นักบริหารมืออาชีพจึงต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคนทั้ง นาย ลูกน้อง เพื่อนและคนทั่วไปเพราะความสำเร็จในการบริหารไม่ได้เกิดจากการทำงานเพียงลำพังของผู้บริหาร แต่เกิดจากการที่ทุกฝ่ายให้การช่วยเหลือสนับสนุน

5. มีภาวะผู้นำ (Leadership) มีคำกล่าวว่า “ผู้นำไม่จำเป็นต้องเป็นผู้บริหารแต่ผู้บริหารจำเป็นต้องเป็นผู้นำ” นักบริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้มีภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง (strong leadership) สามารถนำทีมปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีคุณภาพมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

6. เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (chief change officer) ที่ใดไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่นั่นไม่มีการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงคือการพัฒนา (changing is development) ผู้บริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงที่ดีขององค์กรโดยเฉพาะในยุคปฏิรูปยังมีความต้องการผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงจะทำให้งานบรรลุผลสำเร็จ ผู้บริหารที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ 3 ประการคือ “มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรู้ลึกและรู้รอบ มีความกล้าที่จะเปลี่ยนแปลง”

7. มีคุณธรรมจริยธรรม (Moral&Ethics) คุณธรรมประจักษ์ดังโลหิตที่หล่อเลี้ยงจิตวิญญาณผู้บริหารให้เป็นผู้ “คิดดี พูดดีและทำดี” “ผู้ที่มีคุณธรรมประจำใจจะมีจริยธรรมที่งดงามเสมอ จึงทำให้ สามารถครองตนครองคนครองงานได้อย่างสง่างาม

8. บริหารจัดการดี (Administration&Management) นักบริหารมืออาชีพจะต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการ สามารถมองภาพงานได้ตลอดแนว (see through) คือรู้จักจุดเริ่มต้นของงาน และจุดสุดท้ายของงานและรู้จักกำหนดกลยุทธ์ในการทำงานสู่ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9. มีความสามารถพิเศษรอบด้าน (Talent) ความสำเร็จในการบริหารนอกจากจะเป็นผู้มีความสามารถในการบริหารจัดการแล้วนักบริหารมืออาชีพจะต้องมีความรู้และทักษะที่สำคัญอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น กล้าตัดสินใจ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นนักประสานสืบทอด รู้จักบริหารงานแบบมีส่วนร่วม สร้างทีมงานและพัฒนาทีมงานเสริมสร้างพลังอำนาจตลอดจนความสามารถในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการบริหาร

10. เป็นผู้นำวิชาชีพ (Professional leader) นักบริหารมืออาชีพจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ของวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นอย่างดีมีความสามารถในการประกอบวิชาชีพจนมีความชำนาญหรือเชี่ยวชาญในวิชาชีพมีผลงานเป็นที่ประจักษ์เป็นที่

ยอมรับของผู้ที่ประกอบวิชาชีพด้วยกันและผู้รับบริการ นอกจากนี้จะเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ตามจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัดเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ประกอบวิชาชีพด้วยกัน บัญญัติ 10 ประการที่กล่าวข้างต้นจะเป็นเข็มทิศสำหรับผู้บริหารที่จะพัฒนาตนเองสู่การเป็น นักบริหารมืออาชีพต่อไป

สรุปผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จในการบริหารอย่างมืออาชีพ คือ ผู้บริหารมืออาชีพ ต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี ผู้บริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้มีความรู้ดี ผู้มีความรู้ดีจะเป็นผู้มีบารมี เป็นที่ยอมรับต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคนทั้ง นาย ลูกน้อง เพื่อนและคนทั่วไป ผู้บริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้มีภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง ผู้บริหารมืออาชีพ จะต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ดีขององค์กรโดยเฉพาะในยุคปฏิรูปยิ่งมีความต้องการผู้นำ การเปลี่ยนแปลงจึงจะทำให้งานบรรลุผลสำเร็จ มีความสามารถพิเศษรอบด้าน และเป็นผู้นำ ทางด้านวิชาชีพจนชำนาญและเชี่ยวชาญเป็นที่ยอมรับของผู้ที่ประกอบวิชาชีพด้วยกัน

ผู้บริหารทางการศึกษาจะต้องมีมาตรฐานวิชาชีพตามคุรุสภากำหนด

ผู้ที่ประกอบวิชาชีพผู้บริหารทางการศึกษาต้องปฏิบัติตนตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ตามที่คุรุสภากำหนดดังต่อไปนี้

มาตรฐานการปฏิบัติงาน

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหาร การศึกษา - คุณสมบัติเบื้องต้นที่สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารมืออาชีพ คือ การเข้าร่วมเป็น สมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพด้วยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา วิชาชีพ ได้แก่ การเป็นผู้ริเริ่ม ผู้ร่วมงาน

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนา ของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน - ผู้บริหารมืออาชีพแสดงความรัก ความเมตตา และความปรารถนาดีต่อองค์กร ผู้ร่วมงาน ผู้เรียน และชุมชน ด้วยการตัดสินใจในการทำงานต่าง ๆ เพื่อ ผลการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นกับทุกฝ่าย

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ - ความสำเร็จของการบริหาร อยู่ที่การดำเนินการเพื่อให้บุคลากรในองค์กรหรือผู้ร่วมงานได้มีการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ผู้บริหารมีอาชีพต้องหาวิธีพัฒนาผู้ร่วมงาน โดยการศึกษา จุดเด่น จุดด้อยของผู้ร่วมงาน กำหนดจุดพัฒนาของแต่ละคน

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง - ผู้บริหารมีอาชีพวางแผนงานขององค์กรได้อย่างมียุทธศาสตร์

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงชั้นเป็นลำดับ - นวัตกรรมการบริหารเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารในการนำไปสู่ผลงานที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพสูงชั้นเป็นลำดับ

มาตรฐานที่ 6 ปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร - ผู้บริหารมีอาชีพเลือกและใช้กิจกรรมการบริหารที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นของบุคลากรและองค์กร จนบุคลากรมีนิสัยในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอผู้บริหารต้องมีความเพียรพยายาม กระตุ้น ย้ำๆ ท้าทายให้บุคลากรมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ และชื่นชมผลสำเร็จเป็นระยะ ๆ

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ - ผู้บริหารมีอาชีพสามารถนำเสนอผลงานที่ได้ทำสำเร็จแล้วด้วยการรายงานผลที่แสดงถึงการวิเคราะห์งานอย่างรอบคอบ ครอบคลุมการกำหนดงานที่จะนำไปสู่ผลแห่งการพัฒนา

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี - ผู้บริหารมีหน้าที่แนะนำ ตักเตือน ควบคุม กำกับดูแลบุคลากรในองค์กร การที่จะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้ได้ผลดี ผู้บริหารต้องประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์ - หน่วยงานการศึกษาเป็นองค์กรหนึ่งที่อยู่ในชุมชน และเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม ซึ่งมีองค์กรอื่น ๆ เป็นองค์ประกอบ ทุกหน่วยงานมีหน้าที่ร่วมมือกันพัฒนาสังคมตามบทบาทหน้าที่ ผู้บริหารสถานศึกษา / ผู้บริหารการศึกษาเป็นบุคลากรสำคัญของสังคมหรือชุมชนที่จะชี้แนะแนวทางการพัฒนาสังคม ให้เจริญก้าวหน้าตามทิศทางที่ต้องการ

มาตรฐานที่ 10 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา - ความประทับใจของผู้ร่วมงานที่มีต่อผู้บริหารองค์กรอย่างหนึ่ง คือ ความเป็นผู้รอบรู้ ทันสมัย ทันโลก รู้อย่างกว้างขวางและมองไกล ผู้บริหารมืออาชีพจึงต้องติดตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกทุกๆ

มาตรฐานที่ 11 เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ - ผู้บริหารมืออาชีพสร้างวัฒนธรรมขององค์กรด้วยการพูดนำ ปฏิบัตินำ และจัดระบบงาน ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม โดยการให้รางวัลแก่ผู้ที่ทำงานได้สำเร็จแล้ว จูงนำไปสู่การพัฒนาตนเอง คิดได้เอง ตัดสินใจได้เอง พัฒนาได้เอง

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์ - การพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืนสอดคล้องกับความก้าวหน้าของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่หยุดยั้ง (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2549)

สรุป ผู้บริหารทางการศึกษาจะต้องมีมาตรฐานวิชาชีพตามคุรุสภา คือ ผู้ที่จะประกอบอาชีพสายผู้บริหารการศึกษาจะต้องศึกษามาตรฐานการประกอบวิชาชีพตามที่คุรุสภากำหนดไว้ให้ครบถ้วนตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ทั้ง 12 มาตรฐาน การเข้าร่วมเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพด้วยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ แสดงความรัก ความเมตตา และความปรารถนาดีต่อองค์กร ศึกษาจุดเด่น จุดด้อยของผู้ร่วมงาน กำหนดจุดพัฒนาของแต่ละคน มีนิสัยในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้บริหารการศึกษาเป็นบุคลากรสำคัญของสังคมหรือชุมชนที่จะชี้นำแนวทางการพัฒนาสังคม ให้เจริญก้าวหน้าตามทิศทางที่ต้องการความเป็นผู้รอบรู้ ทันสมัย ทันโลก รู้อย่างกว้างขวางและมองไกล ผู้บริหารมืออาชีพจึงต้องติดตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกทุก ๆ ด้าน

บทสรุป

ผู้บริหารมืออาชีพ คือ ผู้บริหารที่เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีปฏิภาณไหวพริบ ทักษะต่าง ๆ รอบด้านในการบริหารทั้งในและนอกสถานศึกษา บริหารได้ในทุก ๆ เรื่อง โดยมีความเป็นธรรมให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย และบริหารงานโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์สามารถครองตน ครองคน ครองงานนั้น หมายถึง การรู้จักตนเองเข้าใจตนเอง และสามารถควบคุม

เอกสารอ้างอิง

- กิติ ตยัคคานนท์.(2532). นักบริหารทันสมัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: บัดเตอร์ฟลาย.
200 หน้า.
- กิติ ตยัคคานนท์.(2543). เทคนิคการสร้างภาวะผู้นำ. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร:
เปลวอักษร.
- กุสุมา ยี่ภู่. (2553 : 86). คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่พึงประสงค์ในทรรศนะของครูโรงเรียน
ชุมชนวัดบางไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2547 : 63) ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- คารมณ เพ็ชรภายุลน. (2558). ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ. วารสารวงการครู. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพมหานคร : พี. เค. อินเตอร์พรีน.
- ถวิล อรัญเวศ. (2544 กุมภาพันธ์-มีนาคม). นักบริหารมืออาชีพ. ประชาศึกษา 51(3) : 28-32,
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ทองทิพภา วิริยะพันธุ์. (2546). กลยุทธ์การสร้างความโดดเด่นสำหรับผู้บริหาร.
กรุงเทพมหานคร : อินฟอร์มีเดีย อินเตอร์เนชั่นแนล.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา.
กรุงเทพมหานคร : ข้าวฟ่าง, หน้า 384.
- นิรนาม. (2559). คุณลักษณะของผู้บริหารที่ดี. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2559
จากเว็บไซต์ <https://www.im2market.com/2015/12/14/2187>.
- บุญดี บุญญากิจ และคนอื่น ๆ (2547: 3 ก). การจัดการความรู้ จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ.
สถาบันเพิ่มผลผลิต แห่งชาติ, บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- พรพิมล นิยมพันธุ์. (2550). คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความเห็นของผู้บริหารและ
ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ราชนครินทร์.

พระพรหมคุณภาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2551). รู้หลักก่อนแล้วศึกษาสอนให้ได้ผล.

กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภาศูนย์หนังสือพุทธศาสนา.

พระราชธรรมวาทी (ชัยวัฒน์ ธรรมวาทโน). (มปป.) ลีลา วาทีธรรม. กรุงเทพมหานคร:

สถาบันบันลือธรรม.

วิจารณ์ พานิช. (2548). การจัดการความรู้กับการบริหารราชการไทย. กรุงเทพมหานคร

สถาบันส่งเสริมการจัดการ ความรู้เพื่อสังคม.

สมยศ นาวิการ. (2544). การบริหาร .กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณกิจ.

สุบรรณ พงษ์จันโอ. (2556). หัวใจผู้บริหารมืออาชีพ. ข่าวครูศรีสะเกษ,5(22),22.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2540). ความขัดแย้งการบริหารเพื่อสร้างสรรค์.

กรุงเทพมหานคร: เลิฟ แอนด์ ลิฟ เพรส.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). คู่มือการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. คู่มือการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์คุรุสภา. 2548. มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

2548. มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ. กรุงเทพมหานคร :

พี.เอ. ลีฟวิง, 2558.

ศุภมนต์ ศุภกานต์. (2547). Biz Wisdom การจัดการความรู้แบบที่ถูกต้องเป็นอย่างไร.

Knowledge Today, 6 (2), 14 – 19.

อาภรณ์ ภูวิทย์พันธุ์. (2549). กลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. เอชอาร์ เซ็นเตอร์:

กรุงเทพมหานคร.

เอกราช โฆษิตพิมานเวช. (2560). รูปแบบการบริหารโรงเรียนเอกชนที่มีประสิทธิผล สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต1. วิทยานิพนธ์หลักสูตร

ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.